

Kitab Daniel - Nomer Rong Puluh Siji

Miturut Ukuran

Jeff Pippenger

2023-12-16

Kita lagi ngrembug Yesaya bab kaping rong puluh pitu, amarga bab iki netepake konteks tumrap bab-bab Yesaya salajengipun. Bab-bab salajengipun punika ngenali udan pungkasan minangka metodologi Alkitabiah ingkang leres. Metodologi punika, manawi dipunmangertosi lan dipunginakaken, ngandharaken pesen kenabian bilih, manawi dipun tampi, ngasilaken pengalaman ingkang cocog.

Ing tanggal 11 September 2001, kidung kang kudu dilagokake marang umat Gusti Allah miturut prajanjian biyèn, yaiku umat Advent Dina Kaping Pitu, iku yèn wong-wong mau lagi diliwati minangka umaté Gusti Allah, amarga wong-wong mau ora ngasilaké woh-wohan kang dikarsakaké Gusti Allah supaya kaasilaké déning pakebonan anggur kagungané. Kidung iku kudu dhedhasar marang sesambetan prajanjian, kang dilambangaké déning pakebonan anggur kang wis ditandur déning Gusti Allah lan uga déning panolakané marang watu sandhungan ing taun 1863. Wong-wong mau wis dadi Laodikia ing taun 1856, lan sajroning pitung taun, utawa “pitung kaping”, utawa rong ewu limang atus rong puluh dina, Gusti Allah ngupaya supaya bisa mlebu, nanging wong-wong mau nutup lawang marang Panjenengané ing taun 1863.

Wiwit tanggal 11 September 2001, wong-wong mau lagi kaiket dadi gulungan-gulungan sadurunge diuntal metu sakabehe saka cangkemé ing wektu hukum Minggu. Pesen kang kudu ditembangaké marang Adventisme wiwit 11 September 2001 yaiku pesen Laodikia, yaiku pesen bab pakebonan anggur kang ngandhut watu sandhungan sing ngremuk sapa waé kang nampik “ndeleng” lan “ngicipi” watu aji iku. Janji marang wong-wong Laodikia ing pethikan Yésaya iku yaiku manawa saben Adventis sing milih nampani pepéling pungkasan iki isih nduwèni wektu kanggo “nyekel” “kakuwatan” Kristus, “supaya” wong mau “bisa gawe tentrem karo” Kristus, awit Kristus isih kersa “gawe tentrem karo” wong mau. Nanging nalika ana panguwuh ing tengah wengi, sakdurungé hukum Minggu kang bakal enggal teka, kalodhangan iku langgeng rampung.

Ing sajroning mangsa wektu sing diwiwiti tanggal 11 September 2001, Gusti Allah janji bakal ndadèkaké wong-wong sing “ing jaman biyèn dudu sawijining umat”, “oyod saka lemah garing”, supaya “ngoyod”, “mekar lan metu tunas, lan ngebaki salumahing bumi kanthi woh.” Sing njalari oyod Isai mekar lan metu tunas iku udan pungkasan, amarga oyod sing bakal mekar lan metu tunas iku kanthi profetis wis katetepaké dadi panji sing kaangkat munggah, lan panji iku yaiku oyod Isai.

Lan ing dina iku bakal ana oyodé Isai, kang bakal ngadeg dadi panji kanggo para bangsa; marang Panjenengané para bangsa liya bakal ngupaya; lan papan panggènané bakal

mulya. Yesaya 11:10.

Udan pungkasan njalari oyodé Isai mekar lan metu tunas wiwit tanggal 11 September 2001, lan ing undhang-undhang Minggu sing enggal teka, oyod iku bakal ngisi saindenging bumi kanthi woh. Undhang-undhang Minggu ing Yesaya bab kaping rong puluh pitu iku yaiku sajarah sing lumaku maju, kang uga dipralambangaké ana ing bab siji nganti telu ing kitab Daniel. Udan pungkasan wiwit netes nalika para bangsa duka nesu tanggal 11 September 2001 kanthi dibébasaké banjur enggal dikendhalèkaké Islam saka Bilai katelu.

“Wiwitané mangsa kasangsaran’ kang kasebut ing kéné ora nuduhaké marang wektu nalika pageblug-pageblug iku wiwit diwedharaké, nanging marang sawatara mangsa kang cekak sakdurungé iku diwedharaké, nalika Kristus ana ing papan suci. Ing wektu iku, nalika pakaryan kawilujengan lagi nyedhaki pungkasan, kasangsaran bakal tumeka ing bumi, lan bangsa-bangsa bakal duka, nanging isih katetepaké watesé supaya ora ngalang-alangi pakaryané malaékat katelu. Ing wektu iku ‘udan pungkasan,’ utawa panyegeran saka ngarsané Gusti, bakal rawuh, kanggo maringi kakuwatan marang swara sora saka malaékat katelu, lan nyawisaké para suci supaya bisa ngadeg jejeg ing mangsa nalika pitu pageblug pungkasan bakal diwedharaké.” *Early Writings*, 85.

Ing pethikan punika Sister White njlentrehake bilih wonten satunggal mangsa cekak nalika karahayon taksih kabikak. “Wektu kasangsaran” ingkang dipunrembag déning piyambakipun punika béda saking wektu kasangsaran ageng, ingkang wiwit nalika mangsa sih-rahmat katutup kanthi sampurna. Ing Adventisme, punika kanthi leres dipunsebat “wektu kasangsaran alit” gegayutan kaliyan wektu kasangsaran ageng ingkang wiwit nalika Mikhaèl jumeneng. “Wektu kasangsaran alit” punika nglambangaken mangsa nalika karuntuhan bangsa wiwit lumantar angger-angger Minggu ingkang badhé enggal dumugi, lan terus lumampah ngantos mangsa sih-rahmat katutup.

Ing sajarah wiwit 11 September 2001 nganti tekan hukum Minggu, panyucèn lan pengadilan pungkasan tumrap Adventisme digambarake kadadéan sajrone “nyiprati” udan pungkasan. Iku mangsa nalika udan pungkasan, kang uga minangka “penyegehan,” wiwit minangka “nyiprati”, nanging maju tumuju marang kacurahan kanthi kebak nalika hukum Minggu. Ing mangsa iku, kang diwiwiti nalika Islam saka Bilai katelu ndadèkaké bangsa-bangsa nesu, udan pungkasan wiwit tumiba, lan ana sawatara wong sing ngakoni udan pungkasan lan nampani iku, lan ana sawatara sing ora ngakoni udan pungkasan. Ana sing ngerti yèn ana sawijiné prakara lagi kadadéan, nanging padha ora mangertèni apa iku, lan padha nyiagakaké awaké ngadhepi iku.

“Akeh wong ing ukuran sing gedhé wis gagal nampani udan wiwitan. Wong-wong mau durung oleh kabèh paédah sing wis diparingaké Allah kanthi mangkono marang wong-wong mau. Wong-wong mau ngarep-arep yèn kakurangan iku bakal kacukupan déning udan pungkasan. Nalika kaluberaning sih-rahmat sing paling sugih bakal diparingaké, wong-wong mau duwe ancas mbikak atiné supaya bisa nampani iku. Wong-wong mau lagi nglakoni kaluputan sing nggegirisi. Pakaryan sing wis diwiwiti Allah ing sajroning ati manungsa lumantar maringi pepadhang lan kawruh kagungané

kudu terus lumaku tanpa kendhat. Saben wong kudu nyadari kabutuhané dhéwé. Ati kudu dikosongaké saka saben najis lan diresiki supaya Roh bisa dedalem ana ing kono. Lumantar ngakoni lan nilar dosa, lumantar pandonga sing temen-temen lan lumantar masrahaké awaké dhéwé marang Allah, para murid wiwitan nyawisaké awaké kanggo tumuruning Roh Suci ing Dina Pentakosta. Pakaryan sing padha, mung kanthi ukuran sing luwih gedhé, kudu ditindakaké saiki. Nalika semana, piranti manungsa mung perlu nyuwun berkah mau lan ngentèni Gusti nyampurnakaké pakaryan ngenani awaké. Allah piyambak kang miwiti pakaryan iku, lan Panjenengané uga bakal ngrampungaké pakaryan-Né, ndadèkaké manungsa sampurna ana ing Gusti Yesus Kristus. Nanging aja nganti ana nglirwakaké sih-rahmat sing dilambangaké déning udan wiwitan. Mung wong-wong sing urip selaras karo pepadhang sing wis ditampani sing bakal nampani pepadhang sing luwih gedhé. Kajaba kita saben dina maju ing nyataaké kautaman-kautaman Kristen sing aktif, kita ora bakal mangertèni kawujudan-kawujudan Roh Suci ing udan pungkasan. Bisa waé udan iku tumiba ing ati-ati wong ing sakiwa-tengen kita, nanging kita ora bakal bisa mbedakaké utawa nampani iku.” Testimonies to Ministers, 506, 507.

Udan pungkasan sapunika sampun tumurun, lan wonten tiyang-tiyang ingkang ngenali punika, mila sami nampi; lan wonten ugi tiyang-tiyang ingkang boten ngenali punika, mila boten sami nampi. Udan pungkasan kedah dipun-ngenali supados saged dipun tampi. Udan pungkasan punika sanes namung satunggaling pengalaman kemawon, nanging satunggaling pengalaman ingkang kaasilaken déning satunggaling pekabaran; ananging pekabaran punika namung saged dipun tampi manawi metodologi ingkang leres dipun ginakaken kanggé netepaken pekabaran punika. Tanpa ngenali metodologi ingkang netepaken pekabaran bab udan pungkasan, meh boten saged kanggé mangertosi piwulang-piwulang kenabian ingkang kaawakili wonten ing munggah lan ambruking karajan-karajan kados ingkang katetepaken wonten ing kitab Daniel lan Wahyu.

Panji sing kaangkat marang jagad iki diidentifikasi déning Yesaya minangka “oyodé Isai”, lan ing pasal kaping pitulikur wong-wong sing “asalé saka Yakub” “ngoyod.” Wong-wong sing dadi “oyodé Isai” iku uga diidentifikasi ana ing kono minangka “Israel,” lan wong-wong mau iku sing dhisik mekar lan metu pucuk, banjur sawisé iku ngebaki jagad iki nganggo woh. Angger-anggering alam ora mbantah angger-anggering ramalan, amarga Panyuksmaning Angger-angger sing padha iku uga kang ngasilaké alam lan ramalan. Sadurungé tetuwuhan ngetokaké woh, dhèwèké kudu luwih dhisik metu saka kaanan tilem, kang kabuktèkaké déning pucuk-pucuké, banjur sawisé iku kembang-kembangé. Israel rohani, kang dadi “oyodé Isai,” nampa tibaning udan sing maju saya tambah akèh. Iku diwiwiti kanthi “cipratan” lan mundhak dadi tibaning udan kang kebak nalika jagad iki kapenuhan déning woh sing dipranatakaké déning panji mau.

Ing pasal kaping rong puluh pitu kitab Yesaya, titik wiwitaning panyiprataning udan dipratandhakaké minangka kalakon nalika pucuk-pucuk “metu tunas.” Nalika sapisan “metu tunas,” udan iku diidentifikasi minangka katibakaké “kanthi ukuran.” “Kanthi ukuran, nalika metu tunas.” Ing tanggal 11 September 2001, panyiprataning udan pungkasan

wiwit katibakaké “kanthi ukuran,” awit ing wektu iku gandum lan ilalang, utawa wong wicaksana lan wong bodho, isih campur bebarengan.

“Pangecuran Roh Allah sing gedhé, kang madhangi sakèhé bumi kanthi kamulyané, ora bakal rawuh nganti kita nduwèni sawijining umat sing wis pinadhangan, sing sumurup saka pengalaman apa tegesé dadi kanca nyambut-gawé bebarengan karo Allah. Nalika kita wus masrahaké awak kanthi sampurna lan kanthi satemen-temené marang paladosan Kristus, Allah bakal ngakoni kasunyatan iku kanthi pangecuran Rohé tanpa ukuran; nanging iki ora bakal kelakon sajroning wektuné pérangan sing paling gedhé saka pasamuwan durung dadi kanca nyambut-gawé bebarengan karo Allah. Allah ora bisa ngecuraké Rohé nalika rasa mentingaké awak dhéwé lan urip nyenengaké awak dhéwé katon cetha mengkono; nalika ana roh sing ngwasani kang, manawa diwujudaké nganggo tembung, bakal ngucapaké wangsulané Kain kuwi,—‘Apa aku iki juru ngreksa sadulurku?’ Manawa kayektèn kanggo jaman iki, manawa pratandha-pratandha sing saya akèh ana ing saben sisih, kang neksèni yèn pungkasaning samubarang wus cedhak, ora cukup kanggo nggugah tenaga sing lagi turu saka wong-wong sing ngakuné ngerti kayektèn, mula pepeteng sing sapatamelané karo pepadhang kang wis madhangi bakal nyusul jiwa-jiwa iki. Ora ana sanadyan katoné alesan sethithik waé kanggo sikap ora perduliné sing bisa diaturaké marang Allah ing dina gedhé pangetungan pungkasan. Ora bakal ana alesan kang bisa diajukaké ngenani apa sebabé wong-wong mau ora urip, ora lumaku, lan ora nyambut-gawé ana ing pepadhangé kayektèn suci saka Sabdaning Allah, lan kanthi mangkono mbabar marang donya sing dipetengi déning dosa, lumantar tindak-tanduké, rasa simpatié, lan semangaté, yèn kakuwatan lan kasunyatan Injil ora bisa dipunsangkal.” *Review and Herald*, July 21, 1896.

Yesaya rong puluh pitu ngenali sajarah wiwitaning kecurahan udan pungkasan, nalika oyodé metu tetuwuhan saka lemah garing, lan banjur lumaku terus nganti bumi kapenuhan woh. Bab iki mratelakake manawa, “ing takeran, nalika iku tuwuh metu, kowé bakal bebantahan karo iku.” Nalika udan pungkasan lagi diukur minangka “sapratan”, Sister White nyatakake manawa udan pungkasan, “bisa uga lagi tumiba ing sajroning ati-ati wong ing sakubengé kita, nanging kita ora bakal mbedakaké utawa nampani iku.”

Kanthi mengkono dheweke nandhani sawijining pasamuwan sing campuran, yaiku ana wong-wong sing ngakoni tumibane udan mau lan ana uga wong-wong liya sing ora ngakoni. Ing petikan sadurunge dheweke nerangake manawa nalika Gusti Allah nglubèraké udan pungkasan tanpa ukuran, iku dadi pratandha nalika wis ora ana manèh campuran antarane para prawan wicaksana lan para prawan bodho, kanthi ngandika, “Nalika kita wis nduwèni pangudhusan sakabèhé, kanthi ati kabèh, marang paladosan kanggo Kristus, Gusti Allah bakal ngakoni kasunyatan iku lumantar panglubèran Roh Panjenengané tanpa ukuran; nanging iki ora bakal kelakon sajrone pérangan pasamuwan sing paling akèh durung dadi para kanca nyambut-gawé bebarengan karo Gusti Allah.”

Bagéan gréja sing luwih gedhé, utawa mayoritas gréja, dipratélakaké ing Matius rong puluh lima minangka para prawan bodho, awit miturut Kitab Suci “akeh” kang katimbali nanging “sethithik” kang kapilih. Wong-wong wicaksana lan wong-wong bodho dipisahaké déning

pangayomaning Gusti ing wektu krisis ing tengah wengi, kang ndhisiki angger-angger Minggu sing bakal enggal rawuh. Pamisahan iku ngasilaké sawijining umat kang banjur bisa nampani tumpahing Roh kanthi pepak ing udan pungkasan lan dadi “bangsa kang lair sajroning sedina”. Banjur oyod Isai bakal diangkat dadi panji lan ngebaki jagad iki kanthi woh.

Yesaya kaping pitulikur negesake bilih nalika udan pungkasan wiwit kacurakaké “kanthi ukuran”, ing tanggal 11 September 2001, “sira bakal padudon karo iku.” “Kanthi ukuran, nalika iku wiwit metu, sira bakal padudon karo iku.” Kedadeyan tanggal 11 September 2001 enggal dados prakawis padudon ing jagad lan ing pasamuwan. Nganti tekan dina iki—luwih saka rong puluh taun sawisé iku—isih ana bantahan tumrap panetepan bilih kedadeyan-kedadeyan mau minangka tumindak Islam, dudu salah sawijining wangun konspirasi globalis. Padudon kang magepokan karo rawuhipun panyarèk udan pungkasan wiwit ing tanggal 11 September 2001, nanging padudon-patudon kang lumaku ana ing jagad iki, dudu “padudon” kang dipratelakaké ing Sabda Allah kang wujud nubuat. Padudon iku ngenani ramalan-ramalan kayata ing ngandhap punika.

“Ing sawijining wektu, nalika ana ing Kutha New York, ing wayah wengi aku katimbali kanggo nyumurupi gedhong-gedhong sing ngadeg munggah, lantai sawisé lantai, tumuju ing langit. Gedhong-gedhong iki dijamin tahan geni, lan diadegaké kanggo ngluhuraké para sing nduwèni lan para pambangune. Gedhong-gedhong iki saya munggah saya dhuwur, lan ing jeroné digunakaké bahan-bahan kang paling larang regané. Wong-wong sing nduwèni gedhong-gedhong iki ora takon marang awaké dhéwé: ‘Kados pundi kita saged ngluhuraké Allah kanthi cara ingkang paling becik?’ Gusti ora ana ing sajroning pikirane.”

“Aku mikir: ‘Dhuh, manawa wong-wong sing mangkono migunakaké bandhané kuwi bisa ndeleng lakuné kaya déné Allah ndeleng! Wong-wong mau lagi numpuk gedhong-gedhong sing megah, nanging ing paningalé Pangéraning jagad raya, saupama bodho banget tata rancangan lan rekayasane. Wong-wong mau ora nyinaoni kanthi sakehing kakuwataning ati lan budi kepriyé anggoné bisa ngluhuraké Allah. Wong-wong mau wis kelangan pangrasa marang prakara iki, yaiku kuwajiban kang kapisan tumrap manungsa.’”

“Nalika gedhong-gedhong inggil punika saya ngadeg, para pamilikipun sami bingah kalawan kasombongan ambisius awit gadhah arta kangge ngladosi kapentingan dhiri lan nuwuhaken drengki saking para tanggi-tangganipun. Kathah saking arta ingkang mekaten sami tanem punika kapendhet lumantar pamalakan, lumantar ngremuk wong miskin. Padha lali bilih wonten ing swarga cathetan tumrap saben tetindak dagang dipunreksa; saben pasrawungan ingkang boten adil, saben tindak cidra, kacathet wonten ing ngriku. Bakal dumugi wekdalipun nalika ing sajroning cidra lan kumawawanipun manungsa tekan ing satunggaling wates ingkang boten kenging dipunlangkungi dening idinipun Gusti, lan padha badhe sinau bilih wonten watesing kasabarané Yéhuwah.”

“Pemandhangan sabanjuré kang kapratelakaké ana ing ngarsaku yaiku sawijining tandha bebaya kobongan. Wong-wong nyawang gedhong-gedhong sing dhuwur lan sing dianggep tahan geni, sarta padha ngandika: “Iku mesthi aman temenan.” Nanging gedhong-gedhong iku kobong tumpes kaya-kaya digawé saka ter. Mesin-mesin pemadam geni ora bisa nindakaké apa-apa kanggo ngalangi karusakan iku. Para petugas pemadam geni ora bisa ngoperasèkaké mesin-mesin iku.” Testimonies, jilid 9, 12, 13.

Pasamuwan Adventist sanalika sawisé 11 September 2001 ngupaya ndhelikaké petikan-petikan kayata iki saka ngarsané donya. Kepriyé bisa iki dudu bab Kutha New York, lan gedhong-gedhong sing dhuwuré nggumunaké, sing mesin-mesin pemadam kebakaran ora bisa nyegah kobongan-kobongan sing banjur njeblug? Kepriyé bisa sawijining petikan kayata iki saka tulisan-tulisan sing déning pasamuwan Adventist diakoni minangka tinulis déning sawijining nabi wadon ora diumumaké saka pucuking payon sawisé panggenapan kaya mangkono?

Rawuhipun panyakrapaning udan pungkasan, ingkang nandhani rawuhipun “padudon” profetik, ugi mratandhani pambrontakan pungkasanipun Adventisme, awit wonten ing mriku piyambakipun kanthi sampurna nampik pangandikan ingkang cetha lan prasaja saking tiyang ingkang dipunwastani déning piyambakipun minangka nabi wanita tumrap wong-wong kari.

“Setan tansah... terus nyurung mlebu kang palsu—supaya wong-wong kasasar saka kayekten. Pangapusan pungkasaning Setan bakal dumadi nalika dhèwèké ndadèkaké paseksèné Rohing Allah ora ana gunané. ‘Ing panggonan kang ora ana wahyu, umat padha binasà’ (Wulang Bebasan 29:18). Setan bakal nyambut gawé kanthi licik lan mligi, nganggo manéka warna cara lan lumantar manéka warna piranti, supaya nggoyahaké kapercayané umat sisaning Allah marang paseksèn kang sejati.

“Bakal ana sengit sing kaobong marang Paseksi-Paseksi kang asipat satanis. Pakaryané Iblis bakal ngoyagaké iman pasamuwan-pasamuwan marang paseksi-paseksi mau, awit saka sebab iki: Iblis ora bisa nduwèni dalan kang cetha mangkono kanggo nglebokaké panggodhané lan mbelunggu jiwa-jiwa ana ing kasasran-kasasrané manawa pepéling, pameca, lan pitutur saka Rohing Allah digatèkké.” Selected Messages, buku 1, 48.

Pameget profetik tumrap gandhengane gandum lan ilalang kaloroné wiwit ing 11 September 2001, kanthi pambrontakan nglawan Roh Nubuat, kang nandhani panutuping sawijining pambrontakan maju-sethithik sing diwiwiti kanthi nglawan Kitab Suci ing taun 1863.

“Kita minangka sawijining umat ngakoni bilih kita nduwèni kayekten luwih dhisik tinimbang saben umat liyané ing bumi iki. Mulané gesang lan watak kita kuduné selaras karo iman kang kaya mangkono. Dina iku wis cedhak sanget nalika para wong mursid bakal diiket kaya gandum aji ing salebeting ikatan-ikatan kanggo lumbung swarga, déné para duraka, kaya suketa ala, diklumpukaké kanggo geni-géni ing dina pungkasan kang agung. Nanging gandum lan suketa ala iku ‘thukul bebarengan nganti mangsa panèn.’” Testimonies, jilid 5, 100.

Kadospundi Adventisme saged nglirwakaken pethikan ing ngandhap punika, ingkang kanthi langsung negesaken bilih nalika gedhong-gedhong punika ambruk, Wahyu wolulas, ayat setunggal ngantos tiga badhe kalamphan?

“Saiki ana tembung manawa aku wis mratelakake yèn New York bakal disapu déning gelombang pasang? Iki ora tau dakkandhakake. Aku wis ngandika, nalika aku nyawang gedhong-gedhong gedhé sing lagi diadegaké ana ing kana, saka tingkat siji menyang tingkat liyané, ‘Pemandangan kang nggegirisi apa ta kang bakal kelakon nalika Gusti bakal jumeneng kanggo ngoyag bumi kanthi nggegirisi! Banjur tembung-tembung ing Wahyu 18:1–3 bakal kaleksanan.’ Sakabèhé pasal kaping wolulas saka kitab Wahyu iku minangka pepèling ngenani apa kang bakal nekani bumi. Nanging aku ora nduwèni pepadhang mligi gegayutan karo apa kang bakal nekani New York, kejaba mung yèn aku ngerti yèn ing sawijiné dina gedhong-gedhong gedhé ana ing kana bakal dirubuhaké déning pambalikan lan panggulingan saka pangwasané Allah. Saka pepadhang kang diparingaké marang aku, aku ngerti yèn karusakan ana ing donya. Siji tembung saka Gusti, siji sentuhan saka pangwasané kang maha prakosa, lan bangunan-bangunan raseksa iki bakal ambruk. Pemandangan-pemandangan bakal kelakon, kang nggegirisiné ora bisa kita bayangaké.” *Review and Herald*, 5 Juli 1906.

Prekara sing kita rembugi ing kéné dudu apa ayat-ayat iki kawujud ing tanggal 11 September 2001 utawa ora, awit temenan pancen kawujud, nanging prekara sing arep kita rembugi yaiku “pawongan” utawa “debate” sing bakal wiwit ing wektu iku. Debat iku ngenani metodologi sing bener utawa sing kliru. Gréja Advent wiwit nolak patbelas paugeran penafsiran ramalan kagunganipun William Miller ing taun 1863, lan padha saya maju nganti tekan tataran saiki, yaiku manawa panjenengan ora bisa tuku buku pasinaon Kitab Suci sing ditulis déning para teolog Advent sing ora bola-bali diparengake pambenaran déning para teolog Protestantisme murtad lan Katolik Roma. Wiwit taun 1863 nganti 2001, lan nganti saiki isih mangkono, metodologi sing wiwitané diwakili déning paugeran-paugeran penafsiran ramalan William Miller wis disisihaké kanggo nggantos metodologi Katolik Roma lan Protestantisme murtad. “Debat” profetik sing diwiwiti nalika Wahyu wolulas, ayat siji nganti telu, kawujud, iku ngenani metodologi sing sejati utawa sing palsu.

Kita bakal nerusaké paugeran babagan “perdebatan” ing bab kaping pitulikur Kitab Yésaya ing artikel sabanjuré.

“Kita kudhu ngerti déwé apa kang dadi hakekating agama Kristen, apa kang diarani kayektèn, apa iman kang wis kita tampa, apa ta paugeran-paugeraning Kitab Suci—yaiku paugeran kang kaparingaké marang kita déning panguwasa kang paling luhur.” *The 1888 Materials*, 403.